

Westen was te zeer in beslag genomen door zijn eigen zaken en zijn eigen problemen, om zich met de landen der Ægeïsche zee te kunnen bemoeien. En de Levant was bezig, in een maalstroom van verdeeldheid, tot volkomen verwarring te geraken — mede dank zij het geschermutsel van Venetië en de Franken met Byzantium en onder elkander — hetgeen volgde op en voortvloeyde uit de Kruistochten. Niemand anders bleek in staat hier een eind aan te maken. De Ottomaansche macht echter bracht orde in den chaos, toen zij, al veroverend, haar schitterend rijk opbouwde.

En van Broessa begon de victorie!

NOTEN

¹ Broessa schrijf ik fonetisch, zooals wij dat doen in alle talen (Brousse, Brussa); in het Turksch heet het trouwens Bursa. De overige namen geef ik hier verder volgens de moderne Turksche spelling. — ² Sinds zijn oprichting in de VIde eeuw tot 1453 toe deed de Hagia Sophia dienst als Grieksch-Orthodox kerkgebouw. In 1453 werd het tot moskee veranderd, en bleef dit tot voor een paar jaar. Tegenwoordig is het gebouw eeredienstloos verklaard, en wordt als staatsmonument onderhouden; men is bezig de Byzantijnsche mozaïeken te restaureeren, die in de vorige periode overgewit waren, om ze aan het oog te onttrekken.